

यदि मैले BCG खोप लगाए भने के हुन्छ?

U.S. बाहिरका धेरै देशहरूले आफ्नो क्षयरोग (Tuberculosis, TB) नियन्त्रण कार्यक्रमको भागको रूपमा, विशेष गरी शिशुहरूका लागि ब्यासिली BCG, वा ब्यासिली क्याल्मेट-गुएरिन, खोपको प्रयोग गर्छन्। BCG खोपको प्रभावकारिता फरक हुन्छ र समयसँगै TB रोगबाट सुरक्षा धेरै कम हुने गर्छ।

TB को छाला परीक्षणहरूको प्रयोग गर्दा BCG ले गलत-सकारात्मक प्रतिक्रिया निम्त्याउन सक्छ। TB को रगत परीक्षणहरूलाई BCG खोपले असर गर्दैन र गलत-सकारात्मक परीक्षण नतिजा दिँदैन। यदि यहाँले BCG (या त खोपको रूपमा वा क्यान्सर थेरापीको लागि) प्राप्त गर्नुभएको छ भने, रगत परीक्षणलाई प्राथमिकता दिइन्छ।

Iowa HHS क्षयरोग कार्यक्रम

Lucas State Office Building
321 East 12th Street
Des Moines, IA 50319-0075

hhs.iowa.gov/public-health/tb

क्षयरोगको बारेमा थप जानकारीका लागि, निम्नमा जानुहोस्

- <https://www.cdc.gov/tb/>
- <https://www.lung.org>
- <https://www.thoracic.org>

निम्न तथ्यहरूको बारेमा जानुहोस्

क्षयरोग (TB)

क्षयरोग (Tuberculosis, TB) केवल विगतको रोग मात्र होइन। विश्वव्यापी रूपमा, TB ले HIV लगायत अन्य कुनै पनि संक्रामक रोगभन्दा धेरै मानिसहरूको ज्यान लिन्छ। उपचार नगरिएको TB ले दुई पीडितहरू मध्ये एक जनाको ज्यान लिन्छ।

TB भनेको के हो?

TB ब्याक्टेरिया (कीटाणु) को कारणले एक व्यक्तिबाट अर्को व्यक्तिमा हावाको माध्यमबाट फैलिने एक रोग हो। TB ले सामान्यतया फोक्सो (पल्मोनरी TB) लाई असर गर्छ तर यसले शरीरका अन्य भागहरूलाई पनि असर गर्नसक्छ, जस्तो कि, मस्तिष्क, लिम्फ नोड वा मेरुदण्ड।

TB कसरी फैलिन्छ?

TB लागेको व्यक्तिले खोकदा, हाच्छ्यु गर्दा, बोल्दा वा गीत गाउँदा TB का कीटाणुहरू फैलिन्छन्। TB का कीटाणुहरू रहेको हावामा सास फेर्ने मानिसहरू संक्रमित हुन सक्छन्। TB ब्याक्टेरियाबाट संक्रमित सबै व्यक्तिहरू बिरामी हुँदैनन्। परिणाम स्वरूप, TB-सम्बन्धित दुई अवस्थाहरू रहन्छन्: अव्यक्त TB संक्रमण (latent TB infection, LTBI) तथा TB रोग।

LTBI तथा TB रोगको बिचमा के अन्तर छ?

LTBI

LTBI भएका मानिसहरूको शरीरमा TB का कीटाणुहरू हुन्छन् तर कीटाणुहरू सक्रिय नभएकाले तिनीहरू बिरामी हुँदैनन्। उपचार नगरिएका LTBI भएका मानिसहरूलाई TB रोग विकसित हुने जोखिम हुन्छ। LTBI को उपचारलाई कडाईका साथ सिफारिस गरिन्छ ताकि TB का कीटाणुहरू सक्रिय नरहन् र TB रोगको कारण नबनुन्।

TB रोग

TB लागेका मानिसहरू आफ्नो शरीरमा रहेका सक्रिय TB कीटाणुहरूबाट बिरामी हुन्छन्। पल्मोनरी TB रोगका लक्षणहरू: तीन हप्ताभन्दा बढी समयसम्म खोकी लाग्ने, अवर्णित तौलमा कमी, ज्वरो आउने, राति पसिना आउने र थकान हुनु। TB रोग भएका मानिसहरूले अरुलाई TB का कीटाणुहरू फैलाउन सक्छन्। प्रभावकारी उपचारबाट TB रोगको उपचार

सम्भव छ। उपचार नगरे, TB रोग भएका मानिसहरू धेरै बिरामी पर्न र मर्न सक्छन्।

यहाँले कसरी TB को परिक्षण गर्नुहुन्छ?

छालाको परिक्षण

TB को छालाको परीक्षण TB परीक्षणको सबैभन्दा सामान्य प्रकार हो। यसलाई यहाँको पाखुराको छाला मुनिबाट थोरै मात्रामा तरल पदार्थ (tuberculin) लाई सूईको प्रयोग गरेर निकालिन्छ। यहाँको स्वास्थ्य सेवा प्रदायकले TB को छालाको परीक्षणको 48-72 घन्टापछि परीक्षणको नतिजा "सकारात्मक" वा "नकारात्मक" के छ भनेर निर्धारण गर्नको लागि यहाँको पाखुराको जाँच गर्नेछन्।

रगतको परीक्षण

TB को परीक्षण गर्ने अर्को तरिका भनेको एक विशेष रक्त परीक्षणको प्रयोग गर्नु हो। रगत परीक्षणले यहाँको प्रतिरक्षा प्रणाली TB निम्त्याउने कीटाणुहरूमा कसरी प्रतिक्रिया गर्छ भनेर मापन गर्छ। यहाँको स्वास्थ्य सेवा प्रदायकले यस परीक्षणको लागि यहाँको पाखुराबाट रगत झिक्रेछन्। केवल एक भ्रमण मात्र आवश्यक छ, र परिणामहरू सामान्यतया केही दिनमा उपलब्ध हुन्छन्।

LTBI	क्षयरोग (पल्मोनरी)
सकारात्मक TB परीक्षण (छाला वा रक्त परीक्षण)	TB परीक्षण (छाला वा रगत) सामान्यतया सकारात्मक हुन्छ तर नकारात्मक वा अनिधारित हुनसक्छ
छातीको साधारण एक्स-रे	छातीको असामान्य एक्स-रे
कुनै लक्षणहरू छैनन्	लक्षणहरू: 3 हप्ताभन्दा बढी समयसम्म खोकी लाग्ने, अवर्णित तौलमा कमी, ज्वरो आउने, राति पसिना आउने र थकान।
संक्रमित छैन	संक्रमित हुनसक्छ
LTBI को उपचार सिफारिस गरिन्छ	एन्टिबायोटिकहरूको सेवनले निको हुने

यदि TB परीक्षण सकारात्मक छ भने के हुन्छ?

यदि या त छाला वा रगत परीक्षण सकारात्मक छ भने, यहाँ सम्भवतः TB का कीटाणुहरूको साथ संक्रमित हुनुहुन्छ। यहाँको स्वास्थ्य सेवा प्रदायकले TB संक्रमण TB रोगमा विकसित नभएको यकिन गर्नको लागि एक छातीको एक्स-रे गर्न आदेश गर्नेछन्। यदि यहाँलाई खोकी लागेको छ, वा छातीको एक्स-रे सामान्य छैन भने, थप परीक्षणको आवश्यक हुनसक्छ।

यदि मेरो TB को परीक्षण सकारात्मक छ भने, के मैले औषधि लिनुपर्छ?

हो, उपचार ती मानिसहरूलाई प्रायः सधैं सिफारिस गरिन्छ जसको सकारात्मक TB परीक्षण हुन्छ। LTBI का लागि रुचाइएको उपचारको खुराकहरूमा सामान्यतया 3-4 महिनासम्मको लागि एन्टिबायोटिक लिनु समावेश छ। LTBI को उपचार गर्नका लागि एन्टिबायोटिकहरू खाएर, यहाँले आफ्नो जीवनकालमा 70-90% TB रोग लाग्ने जोखिमलाई कम गर्न सक्नुहुन्छ। LTBI लाई TB रोगमा परिणत हुनबाट रोक्नका लागि सम्पूर्ण एन्टिबायोटिकहरूको सेवन गर्नु महत्त्वपूर्ण छ।

6-12 महिनासम्म विभिन्न एन्टिबायोटिकहरूको सेवन TB रोगको उपचार गर्न सकिन्छ। TB रोग भएका व्यक्तिहरूले आफ्नो एन्टिबायोटिकहरूलाई समाप्त गर्नुपर्छ र तिनीलाई निर्धारण गरे बमोजिम सेवन गर्नुपर्छ। यदि मानिसहरूले चाँडै एन्टिबायोटिकको सेवन गर्न बन्द गरेमा, तिनीहरू फेरि बिरामी पर्न सक्छन्। यदि तिनीहरूले एन्टिबायोटिकहरूको सही रूपमा सेवन गरेनन् भने, जीवित रहेका ती जीवाणुहरू एन्टिबायोटिकहरूको प्रतिरोधी हुन सक्छन्। IOWA HHS, TB नियन्त्रण कार्यक्रमले LTBI तथा TB रोगको उपचार गर्नका लागि TB का औषधिहरूलाई निःशुल्क उपलब्ध गराउँछ।